

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: فوریت های پزشکی

عنوان درس: حمل و جابجایی بیمار

کد درس: 549001

نوع و تعداد واحد¹: 1 واحد نظری 1 واحد عملی

نام مسؤؤل درس: دکتر محمد سورانی

مدرس / مدرسان: محمد سورانی

پیش‌نیاز / هم‌زمان:

رشته و مقطع تحصیلی: کاردانی فوریت های پزشکی

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: غیر هیات علمی

رشته تخصصی: سلامت در حوادث و بلایا

محل کار: دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: 09127544205

نشانی پست الکترونیک: Mohamad.sorani@gmail.com

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس: بعد از وقوع هر حادثه، ویا هرگونه بیماری انتقال به موقع و ایمن بیمار به مراکز درمانی یکی از مهمترین وظایف کارکنان اورژانس به شمار می رود. همچون کنترل صحنه حادثه، دسترسی به مصدوم و بررسی وضعیت او، جابجائی مناسب و ایمن بیمار مستلزم داشتن دانش و مهارت های اساسی در کارکنان اورژانس می باشد.

اهداف کلی / محورهای توان مندی:

آشنائی با تاریخچه و اصول جابجائی بیمار

آشنائی با اصول صحیح مکانیک بدن در جابجائی و حمل مصدوم

آشنائی با انواع روش های جابجائی بیمار

آشنائی با انواع تجهیزات انتقال و روش کار با آن ها

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان مندی:

- آشنائی تاریخچه حمل و جابجایی بیمار
- آشنائی با اهمیت حمل و جابجایی صحیح و عوارض ناشی از حمل نادرست
- آشنائی با مکانیک جابجایی و توزیع وزن اشیاء بر روی نقاط مختلف بدن.
- آشنائی انواع روش انتقال اورژانسی، اضطراری و غیر اضطراری
- آشنائی اصول بلند کردن مصدوم
- آشنائی با انواع برانکارد کاربرد هر کدام از آنها
- آشنائی با روش حمل بیمار از تخت و زمین به آمبولانس و بالعکس
- آشنائی مراقبت های ضروری در حین انتقال بیمار
- آشنائی با وسایل و تجهیزات مورد نیاز برای انتقال
- **اهداف درس عملی:**
- کسب مهارت لازم برای کار با انواع برانکارد
- کسب مهارت لازم برای بلند کردن مصدوم از روی زمین و گذاشتن آنرا به روی برانکارد به صورت دو نفره، چار نفره و ۶ نفره
- کسب مهارت لازم برای روشهای حمل اضطراری.
- کسب مهارت لازم برای حمل مصدوم به وسیله دو تکنسین (جایگاه-چهار دستی و دو دستی)
- کسب مهارت لازم برای حمل مصدوم به روش حمل گهواره ای
- کسب مهارت لازم برای حمل مصدوم به روش کشیدن پیراهن و زیر بغل
- کسب مهارت لازم برای حمل مصدوم به روش "انسان به عنوان تکیه گاه"

- کسب مهارت لازم برای حمل مصدوم به روش "حمل مصدوم از عقب و پهلو"
 - کسب مهارت لازم برای حمل مصدوم "به وسیله صندلی"
 - کسب مهارت لازم برای ساختن برانکاردهای فی البداهه
 - کسب مهارت لازم برای کار با برانکاردهای تاشو، دیرک برزنت، اسکوپ، چرخ دار، نیل رابرتسون، پاراگارد
 - کسب مهارت لازم برای قرار دادن مصدوم در وضعیت ریکآوری و سایر وضعیت های دیگر.
 - کسب مهارت لازم برای حمل برانکاردر بر روی پلگان ساختمانهای چند طبقه
 - کسب مهارت لازم برای عبور دادن برانکاردر از زمین ناهموار و دیوار و تپه
 - کسب مهارت لازم برای گذاردن تخت چرخ دار داخل آمبولانس و تخلیه آن
- پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر بتواند:

- تاریخچه حمل و جابجایی بیمار را شرح دهد.
- اهمیت حمل و جابجایی صحیح و عوارض ناشی از حمل نادرست را بیان کند.
- مکانیک جابجایی و توزیع وزن اشیاء بر روی نقاط مختلف بدن را شرح دهد.
- انواع روش انتقال اورژانسی، اضطراری و غیر اضطراری را نام برده و هر کدام را شرح دهد.
- اصول بلند کردن مصدوم را بیان کند.
- انواع برانکاردر را نام برده و اصول حمل بیمار با هر کدام از آنها را شرح دهد.
- اصول حمل بیمار از تخت و زمین به آمبولانس و بالعکس را توضیح دهد.
- مراقبت های ضروری در حین انتقال بیمار را شرح دهد.
- وسایل و تجهیزات مورد نیاز برای انتقال را لیست نماید.
- اهداف درس عملی:
- نحوه برداشتن انواع برانکاردر را به صورت دو نفره، چار نفره و ۶ نفره به انجام و به نمایش بگذارد.
- بلند کردن مصدوم را از روی زمین و گذاشتن آنها به روی برانکاردر به صورت دو نفره، چار نفره و ۶ نفره انجام و به نمایش دهد.
- روشهای حمل اضطراری را به نمایش بگذارد.
- حمل مصدوم به وسیله دو تکنسین (جایگاه-چهار دستی و دو دستی) را انجام و به نمایش بگذارد.
- روش حمل گهواره را به نمایش بگذارد.
- روش حمل کشیدن پیراهن و زیر بغل را به نمایش بگذارد.
- روش حمل "انسان به عنوان تکیه گاه" را به نمایش بگذارد.
- روش "حمل مصدوم از عقب و پهلو" را انجام و به نمایش بگذارد.
- روش حمل مصدوم "به وسیله صندلی" را بر روی پلکان به نمایش بگذارد.
- نحوه آماده سازی برانکاردر دارای مصدوم با یک یا دو پتو و آزمایش کردن برانکاردر را نشان دهد.
- نحوه ساختن برانکاردهای فی البداهه را نشان دهد.

- نحوه کار با برانکاردهای تاشو، دیرک برزنت، اسکوپ، چرخ دار، نیل رابرتسون، پاراگارد ا نمایش دهد.
- قرار دادن مصدوم در وضعیت ریکآوری و سایر وضعیت های دیگر را به نمایش بگذارد.
- حمل برانکاردر بر روی پلگان ساختمانهای چند طبقه را نمایش دهند.
- نحوه عبور دادن برانکاردر از زمین ناهموار و دیوار و تپه را نشان دهند.
- گذاردن تخت چرخ دار داخل آمبولانس و تخلیه آنرا نمایش دهد.

رویکرد آموزشی!

ترکیبی^۳

حضوری

مجازی^۲

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
1	آشنایی، تبیین انتظارات، ارزیابی اولیه، بیان اهداف، تاریخچه انتقال بیمار مقدمه ای بر حمل و جابجایی بیمار و انواع آمبولانس	سخنرانی		محمد سورانی
2	ارزیابی صحنه حادثه، - ارزیابی مصدوم ، آشنایی با اصول کلی چگونگی حمل بیمار و عوارض ناشی از جابجایی نادرست.	سخنرانی		محمد سورانی
3	محافظت از خود: مکانیک بدن	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	محمد سورانی
4	انواع روش های انتقال بیمار	سخنرانی	ایفای نقش به عنوان امدادگر	محمد سورانی
5	روش های انتقال اورژانسی (Emergency)	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	محمد سورانی
6	روش های انتقال اضطراری (Urgent)	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	محمد سورانی
7	روش های انتقال غیراضطراری (Non urgent)	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	محمد سورانی
8	انواع روش های حمل گروهی بیمار	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	محمد سورانی
9	انواع روش های حمل یک نفره بیمار	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	
10	لاگروول کردن	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	
11	انواع تجهیزات انتقال ، برانکاردر و صندلی مخصوص پله ها ((chair Stair)	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	
12	روش های انتقال بیمار به برانکاردر، از برانکاردر به تخت	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	
13	انتقال در بیماران تروما و بیهوش، بیحرکت کردن بیمار در وضعیتهای ایستاده ، نشسته و خوابیده ،	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری/ تکالیف دانشجویان	نام مدرس/ مدرسان
14	مدیریت بیماران بیمارگیر افتاده و روش خارج کردن سریع (Extrication Rapid)، خارج کردن کلاه ایمنی	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	
15	جابجایی کودکان و نوزادان	سخنرانی، ایفای نقش	ایفای نقش به عنوان امدادگر	
16	روش حمل بیمار از طریق انتقال هوایی	سخنرانی		

وظایف و انتظارات از دانشجویان

از دانشجویان انتظار می‌رود:

به موقع و منظم در کلاس تئوری و عملی حضور یابد

در کلاس‌های عملی از لباس فورم فوریت‌های پزشکی استفاده نماید

قبل از هر جلسه و با توجه به عنوان موضوع قید شده در طرح درس مروری بر مطالب داشته باشد.

بطور فعال در مباحث نظری و نیز در کسب مهارت‌های عملی مشارکت داشته باشد.

روش ارزیابی دانشجویان:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۱ تکوینی و تراکمی
- روش ارزیابی دانشجویان و سهم هر روش از نمره نهائی:
- حضور فعال در کلاس‌های تئوری و عملی 10٪
- آزمون ارزیابی مهارت‌های بالینی OSCE، 40٪
- آزمون نهائی پایان ترم 50٪

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)؟ ارزیابی دانشجویان در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجویان به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف آرایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت

1. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

- ✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی):** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:
- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE²، OSLE³ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار⁴ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS⁵، لاگ‌بوک⁶، کارپوشه (پورت فولیو)⁷، ارزیابی 360 درجه⁸ و باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

- ✓ اصول کاربردی حمل، انتقال و جابجائی بیماران و مصدومین، تالیف حسین عجم زبید. 1399، نشر جامعه نگر
- ✓ میستووچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه"
- ✓ بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی"
- ✓ "2011 edition, AAOS, th injured, & Emergency care and transportation of the sicked"
- ✓ اورژانس های طبی پیش بیمارستانی. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت مرکز مدیریت حوادث و فوریت های پزشکی کشور. ترجمه دکتر شبنم ذوالجلالی و همکاران. نشر سیمین دخت، چاپ اول 1386.

ب) مقالات:

1. Summative Evaluation
2. Objective Structured Clinical Examination
3. Objective Structured Laboratory Examination
4. Workplace Based Assessment

5. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

6. Logbook
7. Portfolio
8. Multi Source Feedback (MSF)

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

چک لیست ارزیابی طرح دوره							
چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤل درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسؤل درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤل درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی / محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی / محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی			

			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی		
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی- یادگیری		
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس		
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو		
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو		
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع		